

SENYOR DIRECTOR DE L'AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA. BARCELONA

En Josep-Maria Forcadell i Fuentes, major d'edat, DNI núm. 40906979, actuant en nom i representació del Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes del Camp (**GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA**), domiciliat al Carrer Vilar núm. 5, 2°, 2^a, de la ciutat de Reus, inscrit al Registre d'Associacions de la Generalitat de Catalunya amb el número 1.279 de la Secció 1a. del Registre de Tarragona.

EXPOSA:

PRIMER - Que mitjançant el present escrit i a l'empara d'allò que disposen els articles 31, 35, 42 i concordants de la Llei 30/1992 del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, així com de conformitat amb allò que disposa el Reglament de Domini Públic Hidràulic i altres normatives, presenta **DENÚNCIA** contra l'empresa química BASF pel que s'exposa en els punts subsegüents.

SEGON – ESTUDI HIDROGEOLÒGIC INADEQUAT

La nostra entitat va al·legar durant els anys 2002 i 2003, com a part interessada, en els diversos expedients administratius d'Autorització Ambiental de les diverses empreses que BASF té adjuntes amb denominacions diverses en el Camp de Tarragona.

La nostra entitat en al·legacions de 21 DE JUNY DE 2003 en Tràmit d'Audiència a la Proposta de Resolució de data **23 de MAIG de 2003** que exigia a BASF *“Un estudi hidrogeològic que permetés avaluar i delimitar la possible contaminació del sòl i les aigües subterrànies a l'emplaçament”* donant-li a l'empresa **sis mesos** per a la seva presentació, el GEPEC afirmava :

“Tot i la nostra satisfacció per les exigències que es fan a BASF en el punt 3.4 de la pàgina 26 de la Proposta, ens manifestem en contra que es doni Autorització prèvia a la realització d'aquests estudis d'avaluació i delimitació de la possible contaminació del sòl i de les aigües subterrànies, en primer lloc perquè impedeix a les parts interessades conèixer i al·legar sobre els resultats de l'estudi, les propostes que s'hi facin i el pla de recuperació que pugui establir-se, en segon lloc perquè no es pot donar un premi (autorització) sense saber abans si hi ha motius suficients, en tercer lloc perquè sabem per experiència que les autoritzacions condicionades solen

acabar obviant les condicions i deixant que el temps vagi passant sense esmenar els punts condicionants.”

Com si els profetes haguessin parlat, el temps ens ha acabat donant la raó: **Dos anys i sis mesos** després d'aquesta Proposta de Resolució el famós Estudi Hidrogeològic segueix sense enllestir-se. L'única informació de què tenim constància i que se'ns ha entregat el desembre de 2005 es diu: **12.- Estudio de contaminación del suelo y aguas subterráneas**, el qual és un recull de pedaços d'informes parcials des de l'any 1996 al gener de 2005, en el qual BASF mostra les dades que li interessin, evita enumerar les que no li interessin i, el que és pitjor, interpreta a la seva conveniència la realitat de les xifres, falsejant la gravetat de les dades amb referències a normatives estrangeres que eludeixen la qüestió de fons: la presència de substàncies d'alta toxicitat en el subsòl que no existien en absolut abans de la presència de BASF en aquest indret.

Aquest **Estudio** se'ns ha presentat per part de la Direcció dels Serveis del Departament de Medi Ambient a Tarragona com L'ESTUDI HIDROGEOLOÒGIC reiteradament demanat i exigit a BASF. Tanmateix, BASF diu en la segona pàgina: *”Como complemento a la información que se presenta, BASF va a proceder a la realización de un informe de la situación actual representativo para el conjunto del emplazamiento, tanto del subsuelo como de las aguas subterráneas, con la colaboración de una empresa especializada. Este estudio estará finalizado a finales del 2005”*. És a dir, si sabem llegir, i creiem que en sabem, aquest no és encara l'estudi que es va demanar a BASF en Proposta de Resolució de data 23 de MAIG de 2003 sinó un puzzle de dades incoherents i antiquades amb què BASF vol fer callar la boca de les autoritats i donar l'aparença d'empresa complidora, transparent i neta. Així doncs, BASF continua rifant-se dels ciutadans de Catalunya, amb l'aquiescència del Departament de Medi Ambient.

TERCER. FONAMENTS LEGALS PER ACUSAR BASF DE CONTAMINACIÓ DE LES AIGÜES SUBTERRÀNIES

A pesar de l'enorme parcialitat de les dades presentades, el GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA considera que hi ha elements suficients per demostrar que BASF ha estat contaminant durant anys el subsòl dels llocs on realitza la seva activitat i que aquesta conducta delictiva ni ha estat sancionada per l'Administració ni s'ha actuat de la forma que estableix la legislació en casos de contaminació del medi.

Aquestes són dades extretes del propi recull d'informes presentats per BASF i entregats al GEPEC per Medi Ambient:

1- (Tots els valors estan expressats en µg/l = ppb)

DADES QUE CONSTEN A L'INFORME 2 DE FEBRER DE 1997

	HC totals	Hexanol	Isodecanol	Xilè	2-etilhexanol
Piezòmetre 1	130				
Piezòmetre 6	180			10	
Pou B-15	60				
Piezòmetre 4		145			170
Piezòmetre 8			91		
Piezòmetre 5	50				
Piezòmetre 2	30				

DADES QUE CONSTEN A L'INFORME 4 D'AGOST DE 1998

	HC totals	Hexanol	Isodecanol	Xilè	2-etilhexanol
Piezòmetre 1			51		
Piezòmetre 6				10	
Piezòmetre 9	100				
Piezòmetre 4		145			170
Piezòmetre 10	100				
Piezòmetre 13	400				
Piezòmetre 14	200				

DADES QUE CONSTEN A L'INFORME 7 DE MARÇ DE 2000

	HC totals
Piezòmetre 16	8,2
Piezòmetre 17	4,1
Piezòmetre 18	14,1

DADES QUE CONSTEN A L'INFORME 8 DE MAIG DE 2000

	HC totals

Piezòmetre 1	415
Piezòmetre 2	157

DADES QUE CONSTEN A L'INFORME 9 DE DESEMBRE DE 2002

	1,1,1-Tricloroetano
Piezòmetre URS-2	3,4

Malgrat les dades anteriors, BASF afirma que ***“el marco legal en la fecha en que se realizaron estos estudios era todavía inexistente... Tampoco había ninguna referencia sobre los niveles de contaminación de las aguas subterráneas”***. I a partir d'aquí, interpreta totes les dades en base a uns suposats referents que anomena VALORES DE INTERVENCION HOLANDESES (VIH) que, segons BASF són més que suficients per determinar que la contaminació en el seu subsòl no existeix. Pel GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA, en canvi, hi ha dos referents legals més que suficients per determinar si una aigua de Catalunya en les dates dels Informes de BASF estava contaminada o no:

En primer lloc, el **Real Decreto 1138/1990 de Reglamentación Tècnico-Sanitaria para el abastecimiento y control de calidad de las aguas potables de consumo público**. Primerament, perquè la llei ve a establir els criteris bàsics perquè la qualitat de l'aigua sigui salubre, és a dir, que pugui ser consumida per éssers humans amb seguretat i que estigui exempta de qualsevol microorganisme, paràsit o substància que pugui suposar un risc per a la salut humana. Per altra banda, perquè el Real Decreto incorpora uns annexos on estableix les concentracions màximes admissibles per a una sèrie de substàncies que, en cas de ser sobrepassades, serien indicadors de contaminació amb risc per a la salut humana i, per tant, farien totalment desaconsellable el seu consum.

En segon lloc, el **Reglament de Domini Públic Hidràulic de data 30 d'abril de 1986**. Aquest reglament diu:

Art. 257: *“En ningún caso podrán autorizarse vertidos que afecten a los acuíferos que contengan sustancias de las figuradas en la relación I del anexo a este título”*. I en la referida relació, que abasta les substàncies més tòxiques per a l'ésser humà trobem:

1- *Compuestos organohalogenados ...*

7- *Aceites minerales persistentes e hidrocarburos de origen petrolífero persistentes.*

QUART.- PROVES DE LA CONTAMINACIÓ DE LES AIGÜES SUBTERRÀNIES DE BASF

En aquest sentit, ens referirem en concret als paràmetres que BASF ha decidit posar a les llistes dels seus informes, els quals tornem a acusar de no ser exhaustius i de no explicitar totes les dades disponibles. Doncs bé, extrets del ANEXO C (Caracteres relativos a sustancias no deseables) del **Real Decreto 1138/1990 de 14 de septiembre, vigent en el període dels qual BASF ha extret les dades, s'enumerem quines són les concentracions màximes que determinen si una aigua és apta per al consum humà** en referència als paràmetres analitzats pels diferents Estudis de BASF.

	Concentració admissible	màxima	Nivel guía
Hidrocarburos disueltos o emulsionados, aceites minerales	10 µg		
Otros compuestos organoclorados			1 µg

Si comparem aquests nivells amb les aigües analitzades dels piezòmetres de BASF comprovarem , que tot i la parcialitat de les dades subministrades i la falta de substàncies i piezòmetres analitzats, tots els hidrocarburs que hem assenyalat en les llistes del punt TERCER corresponents als **INFORMES 2, 4, 7, 8 I 9** superen amb escreix la concentració màxima admissible per considerar una aigua apta per al consum, i per tant la constatació de la seva greu contaminació.

Ens resulta difícil d'entendre què pretenen els famosos VALORS D'INTERVENCIO HOLANDESOS esgrimits per BASF per considerar que la seva aigua no està contaminada. No cal dir que dubtem enormement que els holandesos beguin aigua amb tal quantitat d'hidrocarburs i **aquí no estem analitzant si l'Administració ha d'intervenir o no ha d'intervenir per fer una determinada actuació, sinó si l'aigua subterrània de BASF està contaminada o no per substàncies que deriven de la seva activitat industrial i si el consum d'aquesta aigua seria greu per a la salut o no.**

Així en l'INFORME 2 DE FEBRER DE 1997 i referint-se als hidrocarburs diu:

“ En cuanto al agua los valores detectados fueron muy bajos (< 180 ppb)”
(Valores Intervención Holandeses 600 ppb). Per què no beu el Director de BASF durant un any aigua amb 180 ppb d’hidrocarburs i així després (si pot) ens torna a dir que els valors detectats són molt baixos?

I en l’ INFORME 4 D’AGOST DE 1998 diu:

*“En cuanto a los valores obtenidos en las muestras de aguas subterráneas, no se detectaron concentraciones significativas en ninguno de los nueve piezómetros instalados” ... I a continuació les dades en micrograms d’hidrocarburs: Piezòmetro 9 = 100. Piezòmetro 10 = 100. Piezòmetro 13 = 400. Piezòmetro 14 = 200. Tornem a recordar que la concentració màxima d’hidrocarburs a Espanya en aigua salubre era de **10** micrograms fins al 2003. Res de significatiu, doncs!*

En l’INFORME 7 DE MARÇ DE 2000, BASF diu:

“Respecto a los resultados obtenidos en el muestreo de las aguas subterráneas de los dos piezómetros construidos, los valores de hidrocarburos fueron de 415 y 157 µg/L respectivamente, y por tanto también muy inferiores a los 600 µg/L del V.I.H” . I molt superiors –afegim nosaltres- als 10 µg/L que marca la normativa espanyola per considerar una aigua acceptable per beure-la i mantenir la salut.

Finalment, en L’INFORME 10 DE FEBRER DE 2005, BASF diu, suposem que referint-se també als hidrocarburs:

“En cuanto a las aguas residuales, se hizo un muestreo al piezómetro instalado, encontrándose una concentración de 160 µg/L ... por lo que tampoco se considera que las aguas tengan una afectación de importancia”. Ens preguntem què considerarà important BASF per decidir que la seva aigua subterrània està contaminada. Pel GEPEC és evident que sí que ho està, però amb un agreujant: que des de 1996 a 2005, en totes les dades que s’extreuen dels diversos informes, es constata que la contaminació per hidrocarburs i per compostos orgànics volàtils s’ha mantingut, la qual cosa demostra que no s’ha fet res ni per impedir la contaminació ni per reduir-la.

CINQUÈ. BASF MENTEIX I NO ENSENYA TOTES LES DADES.

Si BASF ensenyés totes les dades i no només les que li interessin, arribaríem a la constatació que ni tan sols els famosos Valors d’Intervenció Holandesos es lliuren de ser superats. És a dir, aquest recull de contes

anomenat **Estudio de contaminación del suelo y aguas subterráneas** no solament és parcial sinó fals.

BASF afirma una i altra vegada que en cap moment se superen els límits dels V.I.H. fins arribar a una frase final de coets i campanes al vol: ***“BASF Española, en base a lo expuesto anteriormente, dispone de información suficiente sobre la situación en que se encuentran sus terrenos y puede concluir que no existe afectación sobre el suelo o aguas subterráneas”***. Però, com que s’atrapa abans a un mentider que a un coix, el GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA té un informe que adjuntem, extret de la Declaració Mediambiental 2001 que BASF va presentar per al certificat AENOR de 7 de març de 2001 on textualment es llegeix: ***“BASF ha implantado un sistema de control que permite caracterizar el estado de los suelos y aguas subterráneas de una forma periódica. El sistema se basa en 19 piezómetros ... Los análisis de las aguas subterráneas realizados a través de la red de piezómetros muestran una tendencia a la baja en 6 de los 11 puntos que superan los límites de Intervención Holandeses”***.

Els hi repetim per si no ho han llegit amb prou atenció: ***“Los análisis de las aguas subterráneas realizados a través de la red de piezómetros muestran una tendencia a la baja en 6 de los 11 puntos que superan los límites de Intervención Holandeses”***. Ho han interpretat correctament? Hi ha 11 piezómetros, més del 50 % !!! que superen els Valors d’Intervenció Holandesos en aigües subterrànies, valors que no eren precisament restrictius, tal com hem vist, sinó amb una màniga ampla que feia esfereir. Així doncs, no solament s’incompleixen les normatives espanyoles de contaminació d’aigua sinó fins i tot la que BASF pren de model de conveniència.

SOL·LICITA:

PRIMER.- Que s’obri expedient sancionador a BASF per contaminació persistent de les seves aigües subterrànies.

SEGON.- Que s’anul·li l’Autorització ambiental de BASF mentre no es realitzi un Informe Hidrogeològic seriós i actualitzat per part d’una entitat independent o bé per part de la pròpia Agència Catalana de l’Aigua, tal com seria la nostra recomanació.

TERCER.- Que, per part de l’ACA, es doni al GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA resposta a tots els punts anteriorment exposats en el sentit de confirmar, aclarir o desmentir les informacions i deduccions que posem en el seu coneixement.

QUART.- Que tenint presentat aquest escrit, sigui admès a tràmit, sigui tingut en compte per l'òrgan competent i contestat convenientment dins dels terminis que preveu la Llei 30/1992 de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i de Procediment Administratiu Comú modificada per la Llei 4/99 de 13 de gener.

En tot cas, volem que quedi constància que si l'autoritat administrativa no ens justifica de forma ràpida i adient les seves actuacions, el GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA es plantejarà de posar en coneixement de la Fiscalia la informació de què disposa per si veu motius suficients per actuar judicialment contra BASF o contra la pròpia administració.

Reus, a vint de març de 2006

Josep-Maria Forcadell

Àrea de Residus del GEPEC-ECOLOGISTES DE CATALUNYA